GIDS VOOR FIETSTOCHTEN

INTERNATIONALE Dollard Route

Eiland Borkum | Veren

Bezienswaardigheden

Insider tips | Kaarten

Grenzeloos fietsen in en rond het wereldnatuurerfgoed Waddenzee

www.dollard-route.nl

Van harte welkom in het Nationalpark!

Het Duitse gedeelte van de Dollard hoort bij het Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer en samen met de hele Waddenzee maakt het deel uit van het UNESCO wereldnatuurerfgoed Waddenzee.

De zeearm van de Dollard, die een oppervlakte van ruim 100 km^2 beslaat, is ontstaan doordat de zee tussen 1362 en 1509 meerdere keren land heeft opgeëist. Het bijzondere aan de Dollard is dat hier de Eems en Westerwoldse Aa uitmonden en zoet- en zoutwater zich vermengen. Het brakke water levert een unieke dieren- en plantenwereld op die bescherming verdient en die u heel goed kunt bekijken tijdens een fietstocht rond de Dollard of vanaf de boot.

Verdere informatie over het nationaal park en de Waddenzee als biotoop vindt u op **www.nationalpark-wattenmeer.de** en in de Krummhörn-Dollart folder over het nationaal park.

WATTENMEER
WELTNATURERBE

Nationalpark
Wattenmeer

NIEDERSACHSEN

COLOFON

Uitgever:
Int. Dollard Route e. V.
Ledastraße 10, 26789 Leer
Tel.: +49 (0) 4 91 / 91 96 96 50
Fax: +49 (0) 4 91 / 28 60
info@dollard-route.de
www.dollard-route.de

Redactie:
Ulrich Schmunkamp

Vormgeving en kaarten:
art-studio Manitzke
Rhauderfehn

Foto's:
Int. Dollard Route e. V.,
Ostfriesland Tourismus GmbH,
SKN / Ostfriesland Bild,
Uwe Steen, Gerd Kaja,
Claudia Caspers,
Alexandra Begemann,
art-studio Manitzke,
Papenburg Marketing GmbH
Ute Müller, Meyer Werft,
Lidgemeentes van de
Int. Dollard Route

Oplage:
80.000 Duits
16.000 Nederlands

Druk:
Rautenberg Druck GmbH
Blinke 8 | 26789 Leer

Voor de juistheid van alle gegevens aanvaarden wij geen aansprakelijkheid.

Dit project wordt medegefinancierd door de Europese Unie.

INTERREG Deutschland Nederland
Europäische Union Europese Unie
Niedersächsische Staatskanzlei
provinsje fryslân provincie fryslân
provincie groningen

Inhoudsopgave	1
Ligging	2-3
Overzichtskaart westelijke deel	4-5
Overzichtskaart oostelijke deel	6-7
Service + Boeking	8
Bewegwijzering	9
Nationaalpark Waddenzee	10-11
Veerverbindingen	12-13
Veerverbindingen, overzichtskaart	14-15

PLAATSBESCHRIJVINGEN

Leer	16-19
Weener	20-22
Papenburg	24-27
Bunde	28-31
Oldambt	32-37
Slochteren	38-41
Appingedam	42-45
Delfzijl	46-49
Loppersum	50-51
Eemsmond	54-57
Borkum	58-61
Emden	62-66
Jemgum	68-71

Bij iedere drukwerkopdracht ontstaat er CO_2 dat bijdraagt aan de opwarming van de aarde. Met de aankoop van een certificaat kan de Intern. Dollard Route e.V. deze hoeveelheid weer neutraliseren. De aankoopprijs van het certificaat komt rechtstreeks ten goede aan milieuprojecten om de broeikasgasemissie te verminderen. Ga naar climate-label.com en voer het identificatienummer 10570-1704-1004 in voor meer informatie.

ClimatePartner° klimaneutral
Druck | ID 10570-1704-1004

Van harte welkom op de Dollard Route in het wereldnatuurerfgoed Waddenzee!

De Internationale Dollard Route voert u over een afstand van meer dan 300 kilometer door het Nederlands-Duitse grensgebied en toont u de talrijke facetten van deze buitengewone regio!

Het wereldnatuurerfgoed Waddenzee

Overal treft u informatie aan over de Waddenzee en kunt u de zee van dichtbij beleven, zoals aan de Dollard, de zeearm, op het eiland Borkum of op een van de talrijke veerverbindingen.

Dijken & polderlandschap

De aanleg van dijken speelt een centrale rol in de Dollardregio. Na de twee grote stormvloeden van 1509 en 1511 was de Dollard twee keer zo groot als nu. Door het aanleggen van dijken, het zogenaamde 'inpolderen', kon het land langzamerhand weer worden teruggewonnen. Het drooggelegde land was zo vruchtbaar dat er deels tweemaal per jaar kon worden geoogst. Daarom fietst u op de Dollard Route deels over de vroegere zeebodem.

Technische wonderwerken

Het landschap rondom de Dollard heeft een overwegend landelijk karakter, maar ook deze regio telt gespecialiseerde bedrijven en instellingen die topprestaties leveren. Zo is er de Meyer Werft in Papenburg die wereldwijd bekend staat voor de bouw van luxe cruiseschepen.
Via de Eemskering bij Gandersum aan de monding van de Eems bereiken de gigantische schepen de open zee. Eemshaven (NL) is de 'thuisbasis' voor de bouw van offshore windparken die voor de kust van Ostfriesland liggen en stroom voor de regio en heel Duitsland genereren. Hier bevindt zich ook een rekencentrum van het wereldconcern Google.

Culinair

'Prost Tee!', zeggen ze in Ostfriesland. Maar er zijn natuurlijk ook vele specialiteiten uit de zee, zoals garnalen die hier 'Granat' heten. Hetzelfde geldt ook voor de Nederlandse kant met zijn populaire kibbeling. Proef vooral eens de typische Groningse mosterdsoep!

Scheepvaart

De regio is van oudsher nauw verbonden met de scheepvaart en er bestaan dan ook talrijke veerverbindingen naar Borkum aan de andere kant van de grens en over de monding van de Eems (zie bladzijde 13/14 en 14/15).

Kunst en cultuur

Het thema kunst en cultuur speelt een belangrijke rol aan beide kanten van de grens. In Emden, bijvoorbeeld, bevindt zich de Kunsthalle die is opgericht door Henri Nannen, de hoofdredacteur van de 'Stern'. Op het Nederlandse deel van de route zijn er in tal van plaatsen kleine kunstateliers en musea te vinden. Een kijkje nemen is de moeite waard!

Deze en nog vele andere
indrukken wachten u
op een tocht langs
de Dollard Route!

Wij kijken uit naar uw komst!

Internationale Dollard Route e. V.
Ledastraße 10 | 26789 Leer
Tel.: +49 (0) 4 91 / 91 96 96 50
Fax: +49 (0) 4 91 / 28 60
info@dollard-route.de
www.dollard-route.de

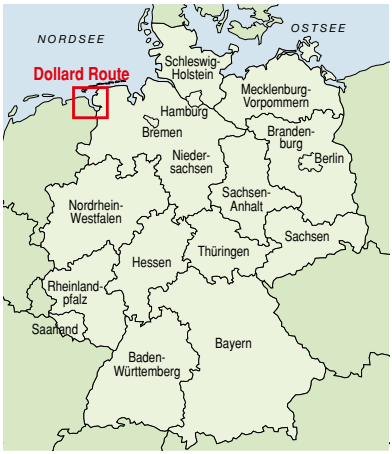

OVERZICHTSKAART

VERKLARINGEN

0 1 2 3 4 5 km

- Dollard Route
- Alternatieve route
- Deutsche Fehnroute
- Provinciale of gemeentewegen
- 72 Rijkswegen
- A 28 Autosnelweg
- Vaarwegen
- Spoorweg
- 8,4 Afstanden in km

- Informatie
- Station
- Veer
- Haven
- Museum
- Openbare zwemgelegenheden
- Openluchtbad
- Overdekt zwembad
- Molen
- Camperplaats
- Camping
- Bezienswaardigheid
- Uitzichtpunt of rustplaats
- Observatiepunt
- Peddel- en pedaalpunt
- Duitse jeugdherberg
- Interessante locatie wereldnatuurerfgoed Waddenzee

© by art-studio Manitzke | Internationale Dollard Route 12.2015 | Nadruk en vermenigvuldiging, ook van fragmenten, is niet toegestaan.

NORDSEE
Borkum
1
2
von Eemshaven
Belevenislocatie
Wereldnatuurerfgoed Waddenzee
1 Nordsee Aquarium bladzijde 61
2 Nationalparkschiff bladzijde 61
3 Punt van Reide bladzijde 49
Visquard
Eilsum
Bierum
Delfzijl
Holwerd
Uitwierde
Marsum
Biessum
Farmsum
Opwierde
Amsweer
Termunterzijl
Borgsweer
Lalleweer
Termunten
Baamsum
Woldendorp
Meedhuizen
Tjuchem
Schaap-
bulten
Zomerdijk
Kopal
Nieuwolda-
Oost
Nieuwolda
Wagenborgen
't Waar
Oostwold
Oostwolder-
polder
Midwolda
Nieuw-
Scheemda
Goldhoorn
Ganzedijk
Finsterwolde
Nieuw Beerta
Uiterburen
Scheemda
Meeland
Blauwestad
Beerta
Hysum
Larrelt
E M S
Geisseteert
Punt van Reide
Herings-
plaat
Reider-
plaat
D O L L
Hooge
Plaat
Oude Dei
Carel Coenraad
polder
N 33
N 362
A 7

OVERZICHTSKAART

DOLLARD ROUTE

Belevenislocatie
Wereldnatuurerfgoed Waddenzee
3 Punt van Reide bladzijde 49
4 Bohrplattform bladzijde 70
5 Kiekkaaste bladzijde 30
6 Dollartmuseum bladzijde 30
Petkum
Ditzum
Pogum
Gandersum
Oldersum
Wolthusen
Borßum
Timmel
Warsingsfehn
Jheringsfehn
Boekzetelerfehn
Dykster-husen
Nendorp
Oldendorp
Ditzumer-hammrich
Critzum
Hatzum
Terborg
Midlum
Neermoor
Veenhusen
Hatzumer-fehn
Jemgum
Neu Jemgum
Ditzumer-verlaat
Marien-chor
Nüttermoor
Siebenbergen
Logabirum
Hohegaste
Heisfelde
Leer
Loga
Bunder-hammrich
Böhmerwold
Soltborg
Holtgaste
Bingum
Landschafts-polder
Bunder-polder
Bunder-hee
St. Georgiwold
Esklum
Breinermoor
Bunde
Weenermoor
Drever
Folmhusen
Kirchborgum
Ferstenborgum
Weener
Holthusen
Grotegaste
Westoverledingen
Ihrhove
Ihren
Großwolde
Rhauderfehn
Collinghorst
Boen
Stapelmoor
Stapelmoorerheide
Vellage
Diele
Völlen
Völlenerfehn
Völlenerkönigsfehn
Papenburg
Brual
Brahe
Nenndorf
Tunxdorf
Bokel
Klostermoor
Belangrijke aanwijzing:
Momenteel is de spoorbrug tussen Weener en Westoverledingen vanwege een ernstige beschadiging gestremd! Voorlopig kan de Ems alleen in Papenburg en Leer en met het veer vanuit Ditzum worden overgestoken!

Fietsservice + Belangrijke informatie

Fietstochten met bagagevervoer
Wij boeken uw fietstocht op maat vanaf 2 personen! Als u uw voorkeursdata opgeeft, boeken wij voor u een fietstocht over de Dollard Route met overnachting, bagagevervoer en veerverbinding (ook naar Borkum)!

Kamerbemiddeling
Als u de bagage liever zelf meeneemt, regelen wij zonder extra kosten uw overnachtingen op de route. Ongeacht of u dit van tevoren plant, of spontaan tijdens de tocht besluit.

Huurfietsen en elektrische fietsen
Voor onze tochten kunnen wij u natuurlijk ook huurfietsen en zelfs elektrische fietsen aanbieden. De elektrische fietsen voldoen aan de laatste stand van de techniek en worden regelmatig onderhouden.

Extra diensten
Daarnaast bieden wij u nog extra diensten aan zoals:
- halfpension
- aanmelding voor een openbare rondleiding bij de Meyer Werft
- annuleringsverzekering

GPS-tracking
De Int. Dollard Route kunt u als complete route of als deeltrajecten downloaden op www.dollard-route.de.

Mobiele website
Alle informatie over de Dollard Route is te allen tijde beschikbaar op uw smartphone. Kijk op www.dollard-route.de en u vindt de volledige inhoud in een optimaal formaat!

Kaartmateriaal in de webshop
Bij Service/Shop in onze webshop op www.dollard-route.de vindt u steeds het actuele en professionele kaartmateriaal voor de Dollard Route en nog andere artikelen.

Digitale kaart
Op www.dollard-route.de/karte vindt u een overzichtskaart met informatie over bezienswaardigheden, mogelijkheden tot overnachten, etc. die van pas kan komen bij de planning van uw tocht.

Online routeplanner
U kunt zelf uw persoonlijke tocht door de Dollard regio (of daarbuiten) samenstellen met behulp van onze online routeplanner. De routeplanner bevat uitsluitend wegen die geschikt voor zijn voor fietsverkeer. Via www.ostfriesland-routenplaner.de kunt u de geplande route als kaart op schaal 1:50.000, inclusief informatie over bezienswaardigheden, etc. als PDF downloaden, opslaan en printen. www.ostfriesland-routenplaner.de

Bellen naar/vanauit Duitsland
Als u vanuit Nederland naar Duitsland wilt bellen, dient u de 0 te vervangen door 0049 voor het eigenlijke nummer te zetten. Dus i.p.v. 0491 ... kiest u 0049 491 ... . Als u vanuit Duitsland naar Nederland wilt bellen, kiest u het landnummer (0031) voor Nederland.

Fietstaxi
Een service voor groepen vanaf 4 personen. De fietstaxi kan u vanaf iedere willekeurige plaats langs de route ophalen en naar het gewenste adres, bijvoorbeeld, uw hotel brengen. Het is ook mogelijk u thuis te laten ophalen. Belangrijk! Deze service moet minimaal 2 weken voor het begin van de tocht worden geboekt!
Meer informatie op www.dollard-route.de of op +49 (0) 4 91 / 91 96 96 41.

Waarom Dollard Route met een ‘d’ wordt geschreven
Veel Duitse gasten vragen ons vaak of wij een spelfout hebben gemaakt, of dat ‘Dollart’ na de spellingshervorming nu met een ‘d’ wordt geschreven. De reden voor de spelling is dat de Internationale Dollard Route e.V. een Duits-Nederlandse vereniging is en omdat op alle zeekaarten de Dollard met een ‚d’ wordt gespeld heeft men bij de oprichting besloten Dollard Route ook met een ‚d’ te spellen.

Informatie, advies en boekingen:
op het nummer
+49 (0) 4 91 / 91 96 96 50
of op www.dollard-route.de

De volgende borden vergezellen u op de hele grensoverschrijdende route. Zij duiden het verloop van de route aan of vermelden de afstanden naar de volgende plaats van bestemming. De zwarte punt geeft aan dat u de route met de klok mee rijdt.

De borden met een witte **A** duiden een alternatieve route aan. De bewegwijzering in beide richtingen maakt het voor u gemakkelijker de bestemming van uw dagelijkse etappe te bereiken.

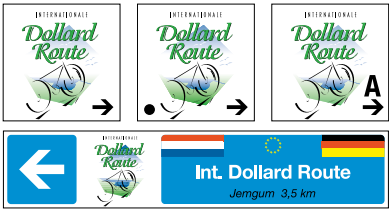

In Nederland kunt u zich oriënteren aan borden van het knooppuntensysteem langs de route. Op regelmatige afstanden treft u overzichtskaarten aan met alle knooppuntnummers. Aan de hand hiervan kunt u de tocht plannen en hoeft u de route nog maar van punt naar punt te volgen.

Als u aan de Duitse kant van de grens de Internationale Dollard Route wilt verlaten, kunt u zich uitstekend oriënteren aan ons netwerk van fietsroutes. Dit netwerk verloopt overwegend over fietsvriendelijke wegen door heel Ostfriesland.

De **richtingwijzers** tonen u steeds de bestemmingen dichtbij en wat verder weg, inclusief de afstanden in kilometers.

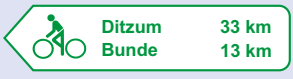

U kunt op de **kleinere wegwijzers** vertrouwen om de weg door het landschap naar de **volgende richtingwijzer** te vinden waar u zich weer kunt oriënteren.

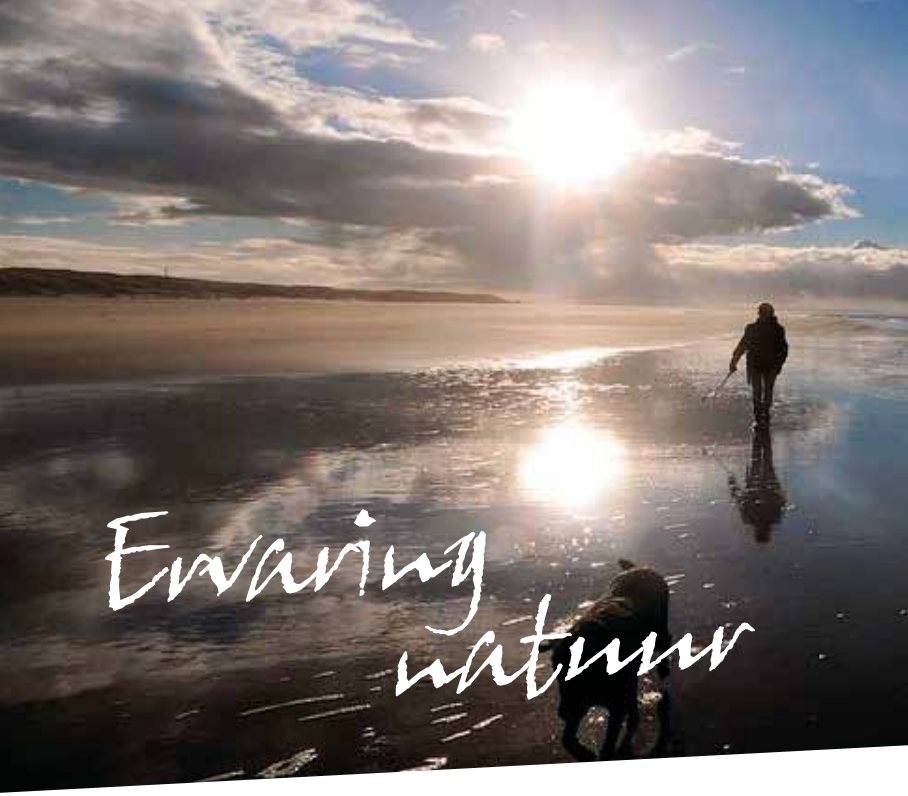

. . . IN EEN UNIEKE NATUUR

In 2009 heeft de UNESCO, de organisatie van de Verenigde Naties voor onderwijs, wetenschap en cultuur, de Duitse, Nederlandse en sinds 2014 ook de Deense Waddenzee op de lijst van het Werelderfgoed geplaatst.

Nationaalpark Waddenzee
Waar zeebodem en horizon elkaar raken
Zoals blijkt uit deze luchtopnames is er ook in Midden-Europa wildernis te vinden. De Waddenzee is grotendeels in haar oorspronkelijke toestand bewaard gebleven en is het meest vogelrijke gebied in Europa en het belangrijkste natuurgebied van Duitsland. Schleswig-Holstein, Hamburg en Nedersaksen hebben hun deel van de Waddenzee aangewezen als nationaalpark en biosfeerreservaat.
De drie directies van de nationale parken informeren over de beschermde gebieden, de natuur en over hoe u deze natuur kunt beleven.
www.wattenmeer-nationalpark.de – waddensea-worldheritage.org/de

Nationaalpark-schip 'Borkumriff'

Ooit wees dit lichtschip andere schepen de vaarroute naar de Eems, tegenwoordig is het in gebruik als museumschip en informatiecentrum.

Op tal van plekken langs de Internationale Dollard Route kunt u niet alleen het wereldnatuurerfgoed Waddenzee zien, maar ook beleven. Deze locaties en faciliteiten herkent u in deze brochure aan de blauwe achtergrond. Op bladzijden 4-6 zijn zij op de overzichtskaart gemarkeerd.

INTERREG Deutschland Nederland
Europäische Union
Europese Unie

Dit project wordt in het kader van het INTERREG programma financieel ondersteund door de Europese Unie en de INTERREG partners.

Een boottocht is altijd een belevenis

Met boot & fiets over de Waddenzee

Een vast bestanddeel en maritiem hoogtepunt van onze Internationale Dollard Route is al sinds jaar en dag de oversteek van de zeearm, de 'Dollard', waaraan de route haar naam ontleent. U kunt het wereldnatuurerfgoed Waddenzee van heel dichtbij beleven en genieten van de frisse Noordzeebries, terwijl u de indrukken van uw fietstocht de revue laat passeren. Ons passagiersschip 'Dollard' biedt plaats aan 80 personen en ongeveer 60 fietsen.

Veerhavens

De veerboot 'Dollard' verbindt Ditzum, Emden en Delfzijl.

Seizoen

In mei en september voert het passagiersschip diensten uit op woensdag en zaterdag en van juni t/m augustus op woensdag, vrijdag en zaterdag*.

Informatie en tickets

zijn verkrijgbaar bij het informatiebureau op het nummer: +49 (0) 4 91 / 91 96 96 51, op info@dollard-route.de
en www.dollard-route.de.

Vooral voor de maanden juli en augustus adviseren wij u de tickets te reserveren vanwege de grote vraag!

Voorverkoop

Tijdens de tocht kunt u de tickets ook op tal van plekken in de voorverkoop krijgen:

- Tourist Information Ditzum, Am Hafen 1, 26844 Jemgum,
  Tel.: +49 (0) 49 02 / 91 20 00
- Tourist Information Emden, Bahnhofsplatz 11, Tel.: +49 (0) 49 21 / 9 74 00
- Tourist Information Weener, Osterstraße 1
  Tel.: +49 (0) 49 51 / 305 500
- Tourist Information Papenburg, Ölmühlenweg 21, Tel.: +49 (0) 4961/8 39 60
- VVV Delfzijl, Schoolstraat 6,
  Tel.: +31 (0) 596 / 618 104
- VVV Winschoten, Meester D.U. Stikkerlaan 251, Tel.: +31 (0) 597 / 70 02 70
- Verkehrsverein Aurich, Norderstraße 32,
  Tel.: +49 (0) 49 41/ 44 64

*Afvaartdagen en -tijden kunnen wijzigen, zie hiervoor de actuele dienstregelingen!

Dagtochten in de regio

Chartertochten

U kunt ons passagiersschip 'Dollard' natuurlijk ook charteren. Afgezien van de veerhavens Ditzum, Emden en Delfzijl, kan er ook koers worden gezet naar andere bestemmingen zoals Leer of Termunterzijl. Het schip biedt plaats aan 80 personen en 60 fietsen. Koffie, thee en frisdrank zijn verkrijgbaar aan boord. Desgewenst kunnen eenvoudige gerechten zoals broodjes, diverse soepen of gebak worden besteld.

Dagtochten met het passagiersschip 'Dollard'

De 'Dollard' is niet alleen als de verbindende schakel voor een tocht over de Dollard Route, maar is ook ideaal voor dagtochten. Op woensdag kunt u, bijvoorbeeld, naar Delfzijl varen als er markt is. Of u fietst rond de Dollard over het alternatieve traject van de Dollard Route met een lengte van ca. 50 km van Ditzum naar Delfzijl (of omgekeerd) en ´s middags kunt u genieten van de terugweg aan boord van het passagiersschip. Nog meer suggesties voor dagtochten vindt u in onze dienstregeling die u gratis kunt bestellen of op www.dollard-route.de.

Veerverbindingen naar Borkum

De Reederei AG Ems biedt het hele jaar door veerverbindingen aan naar Borkum vanuit Eemshaven (NL) en Emden. Tijdens het seizoen bieden zij nog extra verbindingen vanuit Ditzum, Emden-Knock en Delfzijl. Een overzichtskaart vindt u op bladzijden 14-15 en verdere informatie op de bladzijden 48, 64 en 70.
Tickets en informatie over de afvaarttijden zijn verkrijgbaar op het nummer +49 (0)180 5 180 182 en op www.ag-ems.de

Veerverbinding tussen Ditzum en Petkum

Als u van Ditzum naar Emden, of omgekeerd, wilt varen, kunt u gebruik maken van het veer tussen Ditzum en Petkum dat dagelijks in de vaart is.
(zie bladzijde 70).

VEERVERBINDINGEN

NORDSEE

Memmert

Borkum

Leybucht

AG Ems „Ostfriesland“
Emden – Borkum
Eemshaven – Borkum

Eemshaven

Emden-
Knock

Delfzijl

Schild
meer

DOL

Groningen

AG Ems „Wappen von Borkum“
Ditzum – Emden Knock – Borkum
Delfzijl – Emden Knock – Borkum

Winschoten

LEGENDA

- Internationale Dollard Route
- Alternative route Internationale Dollard-Route
- Veerverbinding Petkum – Ditzum (Shuttle-veer)
- Fährverbindung Ditzum – Emden – Delfzijl (MS Dollard)
- Veerverbinding Ditzum – Emden-Knock – Borkum (Wappen von Borkum)
- Veerverbinding Delfzijl – Emden-Knock – Borkum (Wappen von Borkum)
- Veerverbinding Emden – Borkum (Wappen von Borkum)
- Veerverbinding Eemshaven – Borkum (Wappen von Borkum)

„Dollard" *Ditzum – Emden – Delfzijl*

Veerverbindingen in de Dollard regio

Er bestaan tal van veerverbindingen langs de Dollard Route waarmee u de Dollard kunt oversteken of het eiland Borkum kunt bereiken. Deze kaart geeft een overzicht van alle verbindingen. Meer informatie over de veerverbindingen vindt up op de bladzijden 12 en 13 en op de lokale pagina's voor Emden, Delfzijl, Jemgum en Eemsmond.

INTERNATIONALE Dollard Route

Tourist-Information
Ledastraße 10
D-26789 Leer
Tel.: +49 (0) 4 91 / 91 96 96 70
Fax: +49 (0) 4 91 / 91 96 96 69
touristik@leer.de
www.leer.de

Mooie pauzeplekken:
Fietslocatie in Bingum
Straat: Nortmer Färe
bij het fietsbeeld

Met de smartphone scannen en de locatie wordt weergegeven!

Huis Samson in het historische centrum

Historische raadhuis met het stoomschip 'Prinz Heinrich' op de voorgrond

Onze tocht door de Dollard regio begint in Leer, de 'poort van Ostfriesland'. De stad doet haar naam alle eer aan vanwege de goede verbindingen met de autosnelweg en de regionale en nationale spoorverbindingen. Naast gezellige winkeltjes en zorgvuldig gerestaureerde gebouwen, biedt het historische centrum heel wat bezienswaardigheden. De museumwijk geeft een goed beeld van de verschillende aspecten van de plaatselijke geschiedenis en cultuur.

Het historische raadhuis in het centrum is niet alleen van buiten een lust voor het oog, ook het interieur met zijn schitterende plafondschilderingen en indrukwekkende zalen is de moeite waard. Vlakbij het historische centrum ligt het uitgestrekte voetgangersgebied met vele aantrekkelijke winkels en tal van eetgelegenheden.

In de wijk Loga ligt de Evenburg, een waterslot waar de bezoekers zich tijdens een bezichtiging in een andere tijd wanen. Het aangrenzende park en de lange allee zijn een populair wandelgebied. De stad Leer biedt talrijke recreatieve mogelijkheden, zowel voor wat betreft cultuur en amusement als ook ontspanning. Maak kennis met deze stad en breng er een aantal aangename uren door.

Een kijkje in het historische centrum

Fietslocatie en sculptuur in Bingum

STADT LEER
mit maritimem Flair

Erleben Sie die facettenreiche ostfriesische Kreisstadt mit vielfältigem Angebot und faszinierender Altstadt umgeben von wunderschönen Fahrrad-Routen in einer idyllischen Landschaft. Der nahe Hafen mit seinem geschäftigen Treiben sorgt dazu für ein sympathisches maritimes Flair und man merkt, dass die Nordsee nicht weit ist.

Tourist-Information der Stadt Leer
Ledastraße 10 · 26789 Leer
Tel. 0491-91969670
E-Mail: urlaub@leer.de
www.touristik-leer.de

Bünting Teemuseum

U komt heel wat te weten over thee, van historische theezeefjes tot vulinstallatie voor thee uit de beginperiode van Bünting. Na aanmelding vooraf bieden wij interessante mogelijkheden voor groepen vanaf 8 personen.
Brunnenstraße 33 | 26789 Leer
Tel. +49 (0) 4 91 / 9 92 20 44
info@buenting-teemuseum.de
www.buenting-teemuseum.de

Evenburg en kasteeltuin

Waterslot in de Nederlandse barokstijl met kasteeltuin en lunchroom. Bezichtigingen en rondleidingen zijn mogelijk.
Am Schlosspark 25 | 26789 Leer
Tel. +49 (0) 4 91 / 91 96 96 17
info@suedliches-ostfriesland.de
www.suedliches-ostfriesland.de

Böke-Museum

Wisseltentoonstellingen tonen werk van Karl-Ludwig Böke en andere kunstenaars.
Neue Straße 33 | 26789 Leer
Tel. +49 (0) 4 91 / 9 92 25 55

Heimatmuseum Leer

Het heemkundemuseum van Leer is ingericht in twee 18e-eeuwse handelspanden en toont de geschiedenis van het leven en werken van de mensen in deze handels- en havenstad.
Neue Straße 12 - 14 | 26789 Leer
Tel. +49 (0) 4 91 / 20 19
info@heimatmuseum-leer.de

Leeraner Miniaturland
Die Region in HØ
im Erlebnispark Ostfriesland

Öffnungszeiten: Täglich von 10.00 – 18.00 Uhr
Für Gruppen ab 10 Personen bitten wir um Voranmeldung

OSTFRIESLAND
IN MINIATUR ERLEBEN

Bistro & Café Leuchtturm
...Auszeit mit Genuss
ideal für Gruppen bis 200 Personen

Leeraner Miniaturland LM GmbH
Konrad-Zuse-Straße 1 • 26789 Leer
Telefon: 0491/4541540
info@leeraner-miniaturland.de

www.leeraner-miniaturland.de

Het Leeraner Miniaturland stelt zich voor!

Bij ons vindt u de hele regio op H0-schaal! Onze expositieruimte is inmiddels uitgebreid tot 1.000 m² en wij tonen niet alleen Ostfriesland, maar ook het Oldenburger Land en de regio Ammerland. Onze bezoekers kunnen zelf een groot aantal uiterst nauwkeurig ontworpen en zorgvuldig uitgevoerde taferelen via een druk op de knop in beweging zetten.

Ons park van 15.000 m² nodigt uit tot ontspannen. Wie liever actief is, kan onze 18-hole minigolfbaan uitproberen of een ritje maken als machinist op onze 1 kilometer lange spoorbaan door het park. De kleine bezoekertjes van het Miniatuurland kunnen in de speeltuin naar hartenlust spelen en er is ook een molen- en schaakspel.

Als u na al die beweging trek krijgt, biedt onze lunchroom en bistro een ruime keuze aan regionale en speciale gerechten in een gezellige omgeving. In ons winkelcentrum vindt u tal van souvenirs, van gebak tot en met delicatessen en wijnen. Op afspraak bieden wij voor groepen exclusieve buffetten aan die zorgvuldig worden samengesteld met producten uit de regio.

Kontakt: Tel. +49 (0) 4 91 / 4 54 15 17
jc.kerski@hiltes.com

INTERNATIONALE Dollard Route

Tourist Information Weener
Osterstraße 1 (in het stadhuis)
26826 Weener (Ems)
Officieel recreatieoord
Tel.: +49 (0) 49 51 / 3 05 10
Fax: +49 (0) 49 51 / 44 39
tourismus@weener.de
www.weener.de

Mooie pauzeplekken:
Alter Hafen
Bij de haven / bronzen beelden

Met de smartphone scannen en de locatie wordt weergegeven!

Plein bij de ‚Kaake Bogen'

Schepen in de haven van Weener

'Törfwiefkes', turfvrouwen, een figurengroep op het havenhoofd

U bereikt het recreatieoord Weener. De museumhaven ligt midden in het centrum en wordt omgeven door meer dan 100-jaar oude gebouwen. Op het havenhoofd staat het bronzen beeld van de 'Törfwiefkes' (turfvrouwen) als herinnering aan het harde werk van de vrouwen die de turfschepen in de haven losten. Het maritieme hart is de grote jachthaven (30.000 m²). De haven heeft een bootlift, een trailerhelling en een restaurant. Het Friesenbad zorgt voor afkoeling. Het Hessepark met zijn oude bomen en de grazende Konikpaarden nodigt uit tot wandelen. In het Organeum vinden ieder jaar van april t/m september concerten plaats waarbij historische toetsinstrumenten weerklinken.

Het Heimatmuseum Rheiderland is ondergebracht in het vroegere Armenhuis. Hier komt de bezoeker alles te weten over landschap, inwoners, geschiedenis en gebruiken. Vervolgens passeert u het natuurbeschermingsgebied 'Alte Ems'. Dit is een belangrijke biotoop met een grote verscheidenheid aan vogels. In Stapelmoor vindt u de oudste, nog bewoonde pastorie van Duitsland uit 1429. De tocht gaat verder in de richting van Wymeer naar de gemeente Bunde.

Belangrijke aanwijzing:
Momenteel is de spoorbrug tussen Weener en Westoverledingen vanwege een ernstige beschadiging gestremd!
Voorlopig kan de Ems alleen in Papenburg en Leer en met het veer vanuit Ditzum worden overgestoken!

Fietsers op de dijk

Organeum

Het Organeum is het centrum voor de orgelcultuur in Ostfriesland. De voorbeeldig gerestaureerde villa uit 1873 biedt onderdak aan een waardevolle collectie historische toetsinstrumenten
Norderstraße 18 | 26826 Weener | Tel. +49 (0) 49 51 / 91 22 03 | info@organeum-orgelakademie.de
www.organeum-orgelakademie.de

Heemkundemuseum Rheiderland

Het museum geeft een beeld van cultuur en bedrijvigheid in het Reiderland van de prehistorie tot in de 20e eeuw. In het museum zijn ook vondsten uit de 'Dieler Schanzen', een oude vesting in de buurt van Weener, te zien.
Neue Straße 26 | 26826 Weener
Tel. +49 (0) 49 51 / 18 28

Roman over de geschiedenis van de landaanwinning en cultuur aan de Dollard.

Uitgeverij:
Ch. Links Verlag

Pocketboek
320 pagina´s

€ 10,-

Te koop in de online-shop op
www.dollard-route.de en +49 (0) 491-91969650

Hasenkabinett

In het 'Hasenkabinett' vinden tentoonstellingen, concerten, lezingen en toneelvoorstellingen plaats die te maken hebben met hazen en konijnen.
Am Hafen 48 | 26826 Weener
Tel. +49 (0) 49 51 / 66 39 146
hasenkabinett@gmail.com
www.mariawilhelmina.com

De historische overslaghaven

Paddel und Pedal

Naturerlebnis in Ostfriesland

Mit dem Kanu lautlos über das Wasser gleiten und Ostfriesland entdecken! Wer kann sich diesem besonderen Zauber entziehen? Kanufahren ist einfach und ohne besondere Vorkenntnisse leicht erlernbar und macht richtig Spaß. Kombiniere das Paddeln mit einer Radtour, nimm deine Freunde, Bekannte oder Verwandte mit und verbringe mit ihnen einen aktiven Tag in der Natur.

ANGEBOT

Kombi-Tour mit Paddel und Pedal

(Kanu u. Fahrrad/Transfer)

22,- € p.P.

Kontakt und weitere Infos:

Touristik GmbH „Südliches Ostfriesland"
Ledastraße 10, 26789 Leer, Telefon: 04 91 / 91 96 96 30
info@paddelundpedal.de, www.paddelundpedal.de
www.paddelundpedal.de/dollardroute

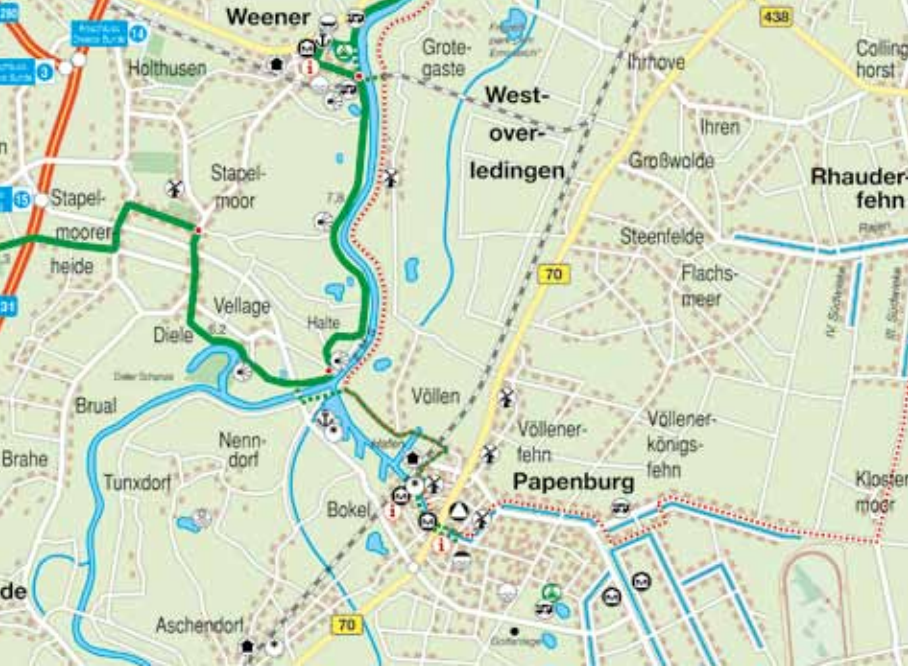

INTERNATIONALE Dollard Route

Tourist-Information
Hauptkanal rechts 68/69
op de „Brigg Friederike"

Papenburg Tourismus GmbH
Ölmühlenweg | 26871 Papenburg
Tel.: +49 (0) 49 61 / 83 96-0
Fax: +49 (0) 49 61 / 83 96-96
info@papenburg-tourismus.de
www.papenburg-tourismus.de

Mooie pauzeplekken:
Zeesluis met uitzicht
op de Meyer Werft

Met de smartphone scannen en de locatie wordt weergegeven!

Fietsers bij de Von-Velen-Anlage, openluchtmuseum

De brik 'Friederike' voor het raadhuis aan het Hauptkanal

Vlak achter het plaatsje Diele steekt u de Ems over naar de stad Papenburg. Idyllische veerhuisjes, kanalen met een lengte van ca. 40 kilometer met ophaal- en draaibruggen en afgemeerde museumschepen verlenen de veenstad een heel eigen karakter. Tegelijkertijd nodigt de bekende MEYER WERFT uit tot een bezoek. Tijdens een rondleiding door het bezoekerscentrum van de MEYER WERFT zien ruim 300.000 personen jaarlijks hoe de moderne scheepsbouw in zijn werk gaat. Bekende rederijen, zoals de 'Norwegian Cruise Line' of 'AIDA Cruises' laten hun droomschepen door deze werf bouwen. Ieder jaar komen duizenden mensen naar Papenburg om te zien hoe de luxe cruiseschepen het dok verlaten om de Ems op te varen.

De 'Papenburger Zeitspeicher', biedt een kijkje in de ontstaansgeschiedenis van de stad. Wie zich op de sporen van de eerste bewoners van Papenburg wil begeven, moet een bezoek brengen aan het Von-Velen-openluchtmuseum. Voor liefhebbers van cultuur is het herenhuis Gut Altenkamp en zijn 200-jaar oude barokke tuin dé locatie voor schitterende tentoonstellingen en concerten. Als een van de toonaangevende locaties voor tuinbouw heeft Papenburg veel te bieden, van ongerepte natuur en goed onderhouden parken tot idyllische privé tuinen.

Veenkanaal

Laatste standerdmolen in het Emsland

Bezienswaardigheden

Bezoekerscentrum Meyer Werft

De Meyer Werft is ver buiten de grenzen van de regio bekend voor de bouw van grote en luxe cruiseschepen. Het bezoekerscentrum (3.500 m² groot) biedt een kijkje in de wereld van de moderne scheepsbouw. De rondleiding verschaft de nodige informatie over de geschiedenis van de werf en de positie die ze tegenwoordig inneemt. Schepen die het bedrijf heeft gebouwd, zijn op schaal 1:100 nagebouwd.
Het hoogtepunt van de tentoonstelling is een interactieve zeekaart die in real time toont waar zich de oceaanreuzen bevinden die door de Meyer Werft zijn gebouwd. Openingstijden en toegangsprijzen vindt u op de hierboven genoemde website van Papenburg Marketing GmbH. Van tevoren aanmelden is gewenst.
Papenburg Marketing GmbH
Ölmühlenweg 1 | 26871 Papenburg
Tel. +49 (0) 49 61 / 83 96 0
info@papenburg-marketing.de
www.papenburg-marketing.de

Von-Velen-Anlage / Papenbörger Hus

Het park toont de geschiedenis van de stad Papenburg en haar inwoners. Rondleidingen, boottochten en nog veel meer horen tot de mogelijkheden.
Splitting rechts 56 | 26871 Papenburg
Tel. +49 (0) 49 61 / 72 74 2
Pap-hus@t-online.de
www.von-velen-anlage.de

Papenburger Zeitspeicher

Een interactieve tentoonstelling over de ontstaansgeschiedenis van Papenburg, de bouw van stalen schepen en de proefbaan van ATP, Automotive Testing Papenburg.
Ölmühlenweg 1 | Tel. +49 (0) 49 61 / 83 96 0
info@papenburg-marketing.de
www.papenburg-tourismus.de

Gut Altenkamp

Het historische Gut Altenkamp met zijn indrukwekkende barokke tuin is een plek voor evenementen, tentoonstellingen en concerten.
Am Altenkamp 1 | 26871 Papenburg
Tel. +49 (0) 49 62 / 65 05
gut-altenkamp@papenburg.de
www.gut-altenkamp.de

weerbestendig
scheurvast

Grenzeloze fietstochten in Duitsland en Nederland

op het formaat van een stuurtas

GPS-Tracks 1 : 50.000 – 480 km

voor registreerde gebruikers

te bestellen in de webshop op
www.dollard-route.de en Tel. +49 (0) 491/91969650

'Norwegian Escape' in het overdekte dok van de Meyer Werft

PIN / SPELDJE
met het logo
van de route
Te bestellen in de webshop
op www.dollard-route.de
op het Tel. +49 (0) 491-91969650
€ 1,50

Mit der Bett+Bike App oder im Internet unter:
www.bettundbike.de
JETZT BEI Google Play
Laden im App Store

Papenburg Stadtpark

Het stadspark van Papenburg is een aantrekkelijke bestemming voor spel en vertier. In 2014 speelde het park de centrale rol in de tuinshow van Nedersaksen. Overgebleven zijn een aantal attracties zoals waterpartijen, een ontspanningscentrum voor jong en oud, een groot uitzichtplatform en vele mogelijkheden om te klauteren. Dankzij de thematuinen, bedden met heesters en rozen komen ook de tuinliefhebbers aan hun trekken.
Am Stadtpark | 26871 Papenburg

Havenrondvaarten in Papenburg

Waarom niet een havenrondvaart maken door de zuidelijkste gelegen zeehaven van Duitsland? De Meyer Werft en de overslaghaven vanaf het water bekijken. De boten vertrekken vanaf het Forum Alte Werft.
Hauptkanal rechts 68/69 | Tel.+49 (0) 17152049 23
papenburger-hafenrundfahrten@web.de
www.papenburger-hafenrundfahrten.de

INTERNATIONALE Dollard Route

Tourist-Information Bunde
Kirchring 2
26831 Bunde
Tel. +49 (0) 49 53 / 8 09 47
touristik@gemeinde-bunde.de
www.gemeinde-bunde.de

Mooie pauzeplekken:
Kiekkaaste
Aan de grensovergang bij Nieuwe Statenzijl

Met de smartphone scannen en de locatie wordt weergegeven!

Gereformeerde kerk in Bunde

Steinhaus Bunderhee

In de gemeente Bunde komt u eerst langs het beschermde landschapsgebied Wymeer met zijn unieke flora en fauna. Over een knuppelpad kunt u het gebied verkennen. Wymeer moest drie keer wijken voor het water van de Dollard voordat dijken bescherming boden. De route brengt u tot bij de Nederlandse grens en draait dan weg in noordelijke richting naar Bunde. Karakteristieke bouwwerken zijn de grote gereformeerde kerk en de stellingmolen. Ook nu nog wordt er in de molen graan gemalen. Ooit was Bunde een havenplaats. Na de grote stormvloeden van de 14e en 15e eeuw had de Dollard zijn grootste omvang en lag Bunde 200 jaar lang aan het water. De kogge (handelsschip van de Hanze) in het wapen van de plaats herinnert aan deze tijd. De geschiedenis van de Dollard en de dijkaanleg wordt aanschouwelijk gemaakt in het Natur- und Kulturpark Dollart. In de plaats zelf loont het een kleine omweg te maken naar Bunderhee om een kijkje te nemen bij het zogenaamde 'Steinhaus', stenen huis. Dit historische bouwwerk werd bewoond door een stamhoofd, zoals de adellijke heersers in Ostfriesland werden genoemd. Rondleidingen zijn op afspraak mogelijk. U verlaat Bunde en passeert nu de grens met Nederland!

Idylle aan het kanaal

Poldermolen aan de Wynhamster Kolk

Natur- und Kulturpark Dollartmuseum

Het Dollartmuseum bevindt zich in een 'gulfhaus' uit 1710, vergelijkbaar met een Oldambster boerderij, dat de geschiedenis van de ontwikkeling van de Dollard toont van de stormvloeden tot de tijd van de drooglegging. De geschiedenis van de Dollard en de dijkaanleg, visserij op het wad, vogeltrek, stormvloeden, drooglegging, verdronken dorpen en nog veel meer komen aan bod. Er zijn 17 bezienswaardigheden met informatieborden te vinden in de Dollard regio. Het verdient aanbeveling na een bezoek aan het museum de bezienswaardigheden ter plekke te bekijken.
Rheiderlandstr. 3 | 26831 Bunde
Tel. +49 (0) 49 53 / 8 09 47
touristik@gemeinde-bunde.de
www.gemeinde-bunde.de

Kiekkaaste bij de grensovergang

U bereikt dit bijzondere uitzichtpunt over een avontuurlijk plankenpad. Bij de Kiekkaaste kunt u van het uitzicht genieten en de vogelwereld van dit unieke ecosysteem bekijken. U kunt hier o.a. de brandgans, de kluut en de bonte strandloper zien. Tal van borden geven informatie over de sluis, de geschiedenis van de Dollard en de flora en fauna.
Grensovergang Nieuwe Statenzijl

Steinhaus Bunderhee

Het 'Steinhaus' is een van de oudste versterkte huizen in Ostfriesland. Het werd gebouwd in de 14e eeuw en was de residentie van stamhoofden in Ostfriesland.
Steinhausstr. 64 | 26831 Bunde
Tel. +49 (0) 49 53 / 8 09 47
touristik@gemeinde-bunde.de
www.gemeinde-bunde.de

4 verdere routes

. . naast de Int. Dollard Route door alle regio's van het schiereiland in Ostfriesland

Deutsche Fehnroute e.V.
Ledastraße 10 · 26789 Leer
Tel. +49 (0) 4 91 / 91 96 96 40
info@deutsche-fehnroute.de
www.deutsche-fehnroute.de

Ammerland Touristik
Ammerlandallee 12 · 26655 Westerstede
Tel. +49 (0) 44 88 / 56 30 00
atis@ammerland.de
www.ammerland-touristik.de

Wilhelmshaven Touristik & Freizeit GmbH –
Friesland-Touristik Gemeinschaft
Banter Deich 2 · 26382 Wilhelmshaven
Tel. +49 (0) 44 21 / 9 13 00 17
touristik@friesland.de · www.friesland-touristik.de

Ostfriesland Touristik-LK Aurich GmbH
Rheinstraße 13 · 26506 Norden
Tel. +49 (0) 49 31 / 93 83-200
info@mein-ostfriesland.de
www.mein-ostfriesland.de

Meer informatie over de fietsvakanties in Ostfriesland: www.ostfriesland.de/radurlaub

INTERNATIONALE Dollard Route

VVV Oldambt
Mr. D.U. Stikkerlaan 251
9675 DG Winschoten
Telefoon 0597 / 700 270
info@marketingoldambt.nl
www.oldambt.groningen.nl

Mooie pauzeplekken:
Strand aan het Oldambtmeer
Strandweg 1

Met de smartphone scannen en de locatie wordt weergegeven!

Molen bij Scheemda

Jachthaven aan het Oldambtmeer

U passeert de Nederlandse grens en bereikt Bad Nieuweschans in de gemeente Oldambt. De toevoeging 'Bad' heeft het dorpje te danken aan het kuurcentrum 'Fontana' dat in 2009 zijn deuren opende. 'Nieuweschans' staat voor een vesting die er ooit heeft gestaan.

Een deel van het gerestaureerde, stervormige bolwerk kan worden bezichtigd en een klein museum vertelt de geschiedenis van de garnizoensplaats. De route voert u in noordelijke richting naar de Dollard en de grensovergang Nieuwe Statenzijl. Hier kunt u een wandeling maken over een smal plankenpad naar de zogenaamde Kiekkaaste, een observatiepunt voor vogels midden in de Dollard. Talrijke borden verschaffen informatie over de zeearm, het wereldnatuurerfgoed Waddenzee en alles wat er leeft. Via Drieborg en Nieuw-Beerta rijdt u door het polderlandschap weer landinwaarts. Vlak voor Winschoten kunt u kiezen tussen de de hoofdroute naar Winschoten of de idyllische alternatieve route langs de noordelijke kant van het Oldambtmeer.

Kanonnen in Bad Nieuweschans

Vestingmuseum Bad Nieuweschans

Bezienswaardigheden

Fietsers bij het Oldambtmeer

Hoofdroute: Voordat u de gemeente Oldambt bereikt, passeert u het stoomgemaal dat onder Monumentenzorg staat. Met dit soort gemalen werd vroeger het water uit de polders weggepompt en naar zee afgevoerd. Winschoten staat ook bekend als de 'Roos in de regio'. Hoewel men bij Nederland op de eerste plaats denkt aan tulpen, staat in Winschoten de roos centraal. In het stadspark, het zogenaamde 'rosarium', kan men ´s zomers de meest uiteenlopende rozen bewonderen. Als winkelstad trekt Winschoten veel bezoekers uit de omgeving en uit Duitsland aan. Vlak na Winschoten rijdt u door het historische dorpje Heiligerlee. De onafhankelijkheidsoorlog tegen Spanje begon in 1568 in de moerassen rond het klooster van Heiligerlee. Het museum 'Slag bij Heiligerlee' toont een tentoonstelling over dit thema. Aan de overkant van de straat bevindt zich het klokkengieterijmuseum. De route loopt verder via Midwolda naar Scheemda dat in 1509 ten onder ging tijdens een stormvloed en later weer werd opgebouwd.

Alternatieve route: Eerst rijdt u door het landschapspark Reiderwolde totdat de route u rechtsreeks naar het Oldambtmeer voert. Als onderdeel van een in Nederland uniek project heeft men na eeuwen landwinning weer ongeveer 800 ha onder water laten lopen om een nieuw woon- en recreatiegebied te creëren. Wonen aan het water, fietsen, wandelen en natuurlijk ook watersport staan hier centraal. In Oostwold en Midwolda vindt u tal van horecagelegenheden en overnachtingsmogelijkheden en een groot strand dat uitnodigt voor een ontspannen pauze.
Er is ook een jachthaven met bootverhuur. Buiten Midwolda komt de alternatieve route weer uit op de hoofdroute. Hier ligt ook de Ennemaborgh waar de kunstenares Maya Wildevuur woont en werkt en haar kunstwerken exposeert. Bezienswaardig zijn de prachtige tuin achter het slot en het natuurbeschermingsgebied Ennemaborgh. Net als in het Hessepark in Weener komen ook hier wilde Konikpaarden voor.

Monument voor de slag bij Heiligerlee

Belangrijke aanwijzing:
Nadat de hoofd- en alternatieve route weer samengekomen zijn, rijdt u via Nieuwolda een stukje door Delfzijl naar Termunten en Termunterzijl, voordat u koers zet naar Slochteren. Hierover leest u meer op bladzijde 48.

FIETSEN

DOOR HET VERRASSENDE OLDAMBT

Landschapspark Foltz

De grote tuin met een oppervlakte van 3,5 hectare is een bron van inspiratie voor tuinliefhebbers. In de kwekerij vindt u heesters, grassoorten, botanische rariteiten en nog veel meer.
Hereweg 346 | 9651 AT Meeden
Tel. 0598 / 63 50 00
kwekerij@tuingoedfoltz.nl
www.tuingoedfoltz.nl

Het varkensparadijs

Hier kunt u alles te weten komen over het varken dat veel meer is dan een nuttig dier. In het varkensparadijs dartelen varkens van verschillende rassen rond die zich ook laten aaien.
Pastorieweg 8 | 9943 TG Nieuw Scheemda
Tel. 0598 / 44 62 62
info@swieneparredies.nl
www.swieneparredies.nl

Slag bij Heiligerlee

Een reis terug in de tijd van de Nederlandse bevrijdingsoorlogen. Aan de hand van verschillende tentoonstellingstukken, video's en audiomateriaal wordt de bezoeker door de tijd van de veldslagen gevoerd.
Provincialeweg 55 | 9677 PB Heiligerlee
Tel. 0597 / 41 81 99 | info@slagbijheiligerlee.nl
www.museaheiligerlee.nl

Kinderwagenmuseum

In dit curieuze museum, dat is ondergebracht in een oude polderhoeve, kunt u tal van poppenwagens, wiegen en speelgoed uit een periode van meer dan 100 jaar bewonderen.
Hoofdweg West 25 | 9944 EA Nieuwolda
Tel. 0596 / 54 19 41
info@kinderwagenmuseum.nl
www.kinderwagenmuseum.nl

Maya Wildevuur

Op de Ennemaborgh treft u een grote en gevarieerde collectie van kunstwerken aan die particulieren of bedrijven kunnen kopen of huren. Wij nodigen u van harte uit een kijkje te nemen.
Hoofdweg 100 | 96 81 AJ Midwolda
Tel. 0597 / 552950 | www.mayawikdevuur.eu

Klokkengieterijmuseum

Tijdens een rondleiding door dit museum komt u alles te weten over het ambacht van de klokkengieter en kunt u er vele voorwerpen bewonderen die er gegoten werden.
Provincialeweg 46 | 9677 PD Heiligerlee
Tel. 0597 / 41 81 99
info@klokkengieterijmuseum.nl
www.museaheiligerlee.nl

De Groninger Kroon

De kunstgalerij toont wisseltentoonstellingen van schilderijen, keramische werken, sculpturen en kunstwerken van brons en glas. Het geheel in stijl ingerichte arbeidershuisje heeft ook een theekamer.
Reiderwolderpolder 4 | 9684 TK Finsterwolde
Tel. 0597 / 35 42 61
galerie@degroningerkroon.nl
www.degroningerkroon.nl

DI VETRO glaskunst

Hier kunt u unieke eigentijdse glaskunst bewonderen in eerder rustige dan bonte kleuren die in dit atelier wordt vervaardigd. Er valt heel wat te zien, van wand- en vloerobjecten tot schalen en glassculpturen.
Hortensiastraat 7 | 9675 GP Winschoten
Tel. 0597 / 41 32 21
info@divetroglaskunst.nl
www.divetroglaskunst.nl

Onbekommerd fietsen zonder bagage!

Maak gebruik van onze fietsarrangementen met BAGAGEVERVOER!
Informatie op bladzijde 8
en www.dollard-route.de

Museum Stoomgemaal

Het historische stoomgemaal regelde meer dan twee honderd jaar de waterstand in het Rheiderland. De installatie in combinatie met een vijzelstoomgemaal is uniek in Europa.
Oostereinde 4 | 9672 TC Winschoten
Tel. 0597 / 425 070
www.stoom-groningen.nl

Museum voor oorlogsgeschiedenis

De tentoonstelling toont het leven van de mensen rond de Dollard tijdens de Tweede Wereldoorlog.
Hoofdweg 196 | 9681 AM Midwolda
Tel. 0597 / 55 10 07
oorlogshistorie.m.stek@scarlet.nl
www.midwolda.nl

Tuinfleur, een tuin

De tuin ligt op de noordelijke oever van het Oldambtmeer. De tuin met een oppervlakte van meer dan 6000 m² omvat 12 zogenaamde tuinkamers. Deze kamers worden afgescheiden door beukenhagen en zijn steeds anders ingericht. Zo is er bijvoorbeeld een varen- en hostatuin met meer dan 600 verschillende soorten hosta's.
Nieuweweg 34 | 9682 RM Oostwold,
Tel. 0597 / 55 13 83,
tuinfleur@planet.nl, www.tuinfleur.nl

INTERNATIONALE
Dollard Route

VVV Slochteren
Noorderweg 1
9621 BM Slochteren
Tel. en Fax: 0598 / 42 29 70
VVV Midden-Groningen
info@vvvslochteren.nl
www.vvvmg.nl

Mooie pauzeplekken:
Park van de Fraeylemaborg
Hoofdweg 30

Met de smartphone scannen en de locatie wordt weergegeven!

Kerken in Slochteren

Fraeylemaborg

Na Wagenborgen bereikt u Siddeburen in de gemeente Slochteren. Net als voor Oldambt of het Rheiderland waren ooit landbouw en veeteelt kenmerkend voor de gemeente, hoewel er ook een aardappelmeel- en melkfabriek stond. Tegenwoordig wordt er in de gemeente gas gewonnen en door de nabijheid tot Groningen heeft Slochteren zich steeds verder ontwikkeld tot een woon- en recreatiegebied. Akkers en weilanden wisselen elkaar af met de mooiste natuurlijke landschappen, kleine waterlopen, meertjes en hier en daar bossen. De talrijke meertjes, zoals Borgmeren, Grunostrand of de KPN watersportbaan bieden watersportliefhebbers tal van mogelijkheden. Onderweg naar Schildwolde en in de plaats zelf vindt u aan de hoofdstraat een aantal boerderijen die onder monumentenzorg staan. U bereikt nu Slochteren. Een juweel is de prachtige Fraeylemaborg en de grote tuin van 25 ha in Engelse stijl. Alleen al het slot is een omweg waard, voordat u in noordelijke richting verder rijdt naar het Schildmeer. Hier klopt het recreatieve hart van de gemeente. U vindt er overnachtingsmogelijkheden, horecagelegenheden en een plek om te zwemmen. Na de vele landelijke impressies wacht nu het stadje Appingedam.

Molen in Slochteren

Schildmeer bij Slochteren

Fraeylemaborg

De Fraeylemaborg ligt in het centrum van Slochteren en is een culturele en historische bezienswaardigheid. Het slot is meer dan 700 jaar oud en is het middelpunt van het landgoed met een oppervlakte van 25 ha.
Hoofdweg 30 | 9621 AL Slochteren | Tel. 0598 / 42 15 68
info@fraeylemaborg.nl | www.fraeylemaborg.nl

Steenmuseum

De stenen in dit museum zijn overblijfselen van vulkaanuitbarstingen van miljoenen jaren geleden. Zij zijn afkomstig uit Scandinavië en zijn door gletsjers in de ijstijd in Nederland terechtgekomen.
Padje 1 | 9621 TG Slochteren
Tel. 0610576732
info@stenenmuseum.nl | www.stenenmuseum.nl

Boerderijmuseum Duurswold

Op deze voormalige boerderij vindt u verschillende gerestaureerde werktuigen uit het boerenleven van de laatste eeuwen. Alleen geopend op woensdag en zaterdag!
Hoofdweg 271 | 9621AK Slochteren
info@duurswold.nl | www.duurswold.nl

WIJ STELLEN UW

FIETSVAKANTIE op maat SAMEN!

- Wij boeken uw fietstocht wanneer het u uitkomt!
- De etappes worden in nauw overleg met u gepland!
- De bagage wordt van hotel naar hotel gebracht!
- Wij boeken alle tickets voor de Dollard Route voor u!

Grenzeloze fietstochten

FIETSTOCHTEN ook met overnachtingen op Borkum!

Wij adviseren u graag telefonisch op het nummer +49 (0) 4 91 / 91 96 96 41 en via info@dollard-route.de. Op www.dollard-route.de vindt u een paar voorbeelden.

INTERNATIONALE
Dollard Route

VVV Appingedam
Oude Kerkstraat 1
9901 JB Appingedam
Tel.: 0596 / 620 300

vvvappingedam
@topvangroningen.nl

www.eemsdelta.groningen.nl

Mooie pauzeplekken:
Plein voor de Sint-Nicolaaskerk

Met de smartphone scannen en de locatie wordt weergegeven!

Orgel in de Sint-Nicolaaskerk

Haven in Appingedam

Als u het Eemskanaal hebt overgestoken, bereikt u het stadje Appingedam. Overal ademt de plaats de sfeer van de Middeleeuwen. In Appingedam herinnert het 'Bolwerk' nog aan de oude stadsmuren, grachten en verdedigingswerken. De stad ontstond omstreeks de 11e eeuw tussen de oude stadsgracht en het kleine riviertje de 'Apt', waaraan de stad ook haar naam ontleent. Het veruit oudste gebouw in Appingedam is de St-Nicolaaskerk van 1515 die is gebouwd in de romaans-gotische stijl. Van mei t/m september kunt u de stad ook vanaf het water bekijken tijdens een rondvaart door de grachten. Vanaf de Vlintenbrug, de oudste verbinding tussen het noordelijke en zuidelijke deel van Appingedam, hebt u een prachtig uitzicht op de beroemde hangende keukens. Oorspronkelijk waren de gebouwen aan het Damsterdiep gebouwd als pakhuizen. Schepen werden hier geladen en gelost via luiken. Toen de pakhuizen in onbruik waren geraakt, heeft men ze verbouwd tot woonhuizen. De bestaande inrichting was echter niet berekend op de inbouw van keukens. Die heeft men toen eenvoudigweg aangebouwd boven het water. Dat was niet alleen een oplossing voor het ruimtegebrek, maar ook een elegante manier om het afvalwater af te voeren.

Woonboten in Appingedam

Boot op de gracht

Sint-Nicolaaskerk

Museum Møhlmann

Het Museum Møhlmann is een uniek en onafhankelijk museum dat realistische en figuratieve kunst van vroeger en nu toont. De historische boerderij, 'De Museheerd' biedt voortreffelijke kunstwerken op een oppervlakte van 1.000 m². Er zijn niet alleen werken van Rob Møhlmann zelf te zien, maar ook van Jan Mankes en zelfs van Rembrandt. Het geheel wordt aangevuld met een beeldentuin en een theekamer.
Westsingel 102-104 | 9901 GK Appingedam
Tel. 0596 / 68 28 56
www.museummohlmann.nl

Onbekommerd fietsen zonder bagage!

Maak gebruik van onze fietsarrangementen met BAGAGEVERVOER!

Informatie op bladzijde 8 en www.dollard-route.de

De hangende keukens

Museum Stad Appingedam

Het Museum 'Stad Appingedam' is ondergebracht in twee historische gebouwen en vertelt de geschiedenis van de stad en de 'Fivelingo' regio. In stijlkamers en met behulp van audiovisuele media krijgen bezoekers uitleg over de geschiedenis van de stad. Daarnaast zijn er programma's voor kinderen. Het museum is deels ook toegankelijk voor rolstoelgebruikers.
Wijkstraat 25 | 9901 AE Appingedam
Tel. 0596 / 680 168
info@museumstadappingedam.nl
www.museumstadappingedam.nl

Rondvaarten door de grachten

Van mei t/m september zijn er iedere zaterdag om 13:30 en 14:45 rondvaarten door de grachten. Kaartjes zijn verkrijgbaar bij de VVV van Appingedam (zie adressenlijst).

VVV Delfzijl
Schoolstraat 6
9934 CD Delfzijl
Tel. 0596 / 618 104
vvvdelfzijl@topvangroningen.nl
www.eemsdelta.groningen.nl

Mooie pauzeplekken:
Stadsstrand
Paviljoensweg
Achter het gebouw
van Groningen Seaports

Met de smartphone scannen en de locatie wordt weergegeven!

Monument op de dijk

Voetgangersgebied op de marktdag

Van Appingedam gaat de route eerst verder langs de idyllische rand van de stad. In het kleine plaatsje Uitwierde kunt u de Dollard Route verder volgen naar Delfzijl of afslaan naar de gemeente Loppersum (verder op pag. 50/51). Als u kiest voor de stad, voert de weg via een kleine verhoging op de dijk rechtstreeks naar het centrum. Na Rotterdam en Amsterdam is de vroegere vestingstad de belangrijkste haven van Nederland. De ligging aan zee heeft een stempel gedrukt op Delfzijl. Grote stalen sluisdeuren bieden bescherming tegen stormvloeden, gemalen houden de lager gelegen delenrond de stad droog, tal van zeilboten schommelen zachtjes in de jachthaven. Toen de schrijver Georges Simenon hier op doorreis zijn boot liet repareren, heeft hij de romanfiguur 'Inspecteur Maigret' bedacht.
Aan de Rijksweg, vlakbij het Damsterdiep, staat zelfs een monument voor deze romanfiguur. In het voetgangersgebied biedt de stad tal van mogelijkheden om te winkelen en voorraden in te slaan voor het vervolg van de route. Vanuit Delfzijl kunt u met het passagiersschip 'Dollard' oversteken naar Emden of Ditzum en tegelijkertijd genieten van een prachtige boottocht. Op de dagen dat het veer niet vaart, bereikt u Ditzum via het alternatieve traject van de Dollard Route.

Jachthaven

Waterpoort

VEERVERBINDINGEN

Delfzijl – Ditzum – Emden

Passagiersschip „Dollard"
Mei + september
op woensdag+zaterdag*
van juni t/m augustus
op woensdag, vrijdag
zaterdag*

Afvaarttijden, prijzen en tickets via
Tel. +49 (0) 491 / 91 96 96 50 en
www.dollard-route.de

Delfzijl – Borkum

Passagiersschip „Wappen von Borkum"
Van mei t/m september
op vrijdag en zondag naar Borkum*

Afvaarttijden en prijzen op
Tel. +49 (0) 491 / 91 9696 50
of +49 (0) 180 5 180182
en www.ag-ems.de/ausfluege
Tickets boeken op Tel. +49 (0) 180 5 180 182
of zijn aan boord verkrijgbaar.

***Wijzigingen voorbehouden! Raadpleeg van tevoren de informatie over de afvaarten en het veerseizoen!**

NB:
aansluiting vanuit de richting Oldambt
(zie bladzijde 36)

Nieuwolda verrast met een paar interessante bezienswaardigheden, zoals het varkensparadijs waar oude varkensrassen worden gehouden en het poppenwagenmuseum met meer dan 250 poppenwagens. In de boerderijwinkel Molema kunt u regionale producten en zelfs eigen wijn kopen. Wij komen nu in de buurt van Termunterzijl. Het meest opvallende bouwwerk in dit dorp is de oude sluis, 'Boog van Ziel', met zijn 18 wapenschilden. De sluis dateert van 1725. Vooral voor liefhebbers van vis bieden de restaurants in Termunterzijl een ruime keuze. De camping Zeestrand biedt de mogelijkheid om te zwemmen en uit te rusten.

Belangrijke aanwijzing:
Als u de Dollard Route wilt blijven volgen in de richting van Slochteren, gaat u verder op bladzijde 38! U kunt ook vanaf Termunterzijl de alternatieve route van de Dollard Route volgen naar Delfzijl (zie bladzijden 46/47).

MuzeeAquarium

Het museum heeft maar liefst drie spannende afdelingen te bieden: het aquarium met talrijke bewoners van de Waddenzee, de mosseltentoonstelling en de collectie geologische en archeologische vondsten. Het museum is gehuisvest in een vroegere bunker uit de Tweede Wereldoorlog. Momenteel wordt het museum verbouwd, maar naar verwachting is het MuzeeAquarium vanaf 2018 weer geopend.
Zeebadweg 7 | 9934 AP Delfzijl
info@muzeeaquarium.com
www.muzeeaquarium.nl

Visserijmuseum Termunterzijl

Hier komt u van alles te weten over de geschiedenis van de visserij in Termunterzijl. Het museum is iedere zondag geopend van 13:30 tot 17:00 uur en op afspraak.
Mello Coendersbuurt 38 | 9948 PN Termunterzijl
Tel. 0654 / 270 180
voorzitter@visserijmuseumtermunterzijl.nl
www.visserijmuseumtermunterzijl.nl

Visserijmonument in Termunterzijl

Dieselgemaal 'Cremer'

Het gemaal was in bedrijf van 1930 tot 2000 en kan tegenwoordig worden bezichtigd. Iedere zondag worden tussen 13:00 en 17:00 uur de oude motoren gestart. De toegang is gratis, maar donaties zijn welkom.
Mello Coendersbuurt 1 | 9948 PL Termunterzijl
Tel. 0596 / 601513 | gemaalcremer@hotmail.com
www.museumgemaalcremer.nl

Vergeet niet uw KAARTJES VOOR HET VEER te boeken!

Informatie en boeking op het
Tel. +49 (0) 491 / 91 96 96 50
en op www.dollard-route.de

Punt van Reide

In het bezoekerscentrum 'Buitenplaats Reidehoeve' kunt u een tentoonstelling bezoeken over de geschiedenis van de regio en het belang van de overgangsgebieden tussen zoet- en zoutwater. Op het gebouw ‚De Reidehoeve' zelf is er een uitkijkpunt met een telescoop om vogels te bekijken. Ten zuiden van de Punt van Reide zijn er bij eb regelmatig zeehonden te zien. In de zomer bestaat de groep vaak uit meer dan 100 dieren!
Dallingeweersterweg 30
9947 TB Termunten | Tel. 0596 / 601 880
info@groningerlandschap.nl
www.groningerlandschap.nl

PIN / SPELDJE
met het logo van de route
Te bestellen in de webshop
op www.dollard-route.de
op het Tel. +49 (0) 491-91969650
€ 1,50

INTERNATIONALE
Dollard Route

VVV Loppersum
Stationslaan 1 | 9919 AB Loppersum
Tel: 0596 / 573 153
E-Mail: vvvloppersum
@topvangroningen.nl
www.eemsdelta.groningen.nl

VVV Infopunt
Middelstum - Drogisterij Marja
Grachtstraat 17
9991 BA Middelstum
Tel.: 0595 / 552 749
info@topvangroningen.nl
www.eemsdelta.groningen.nl

Mooie pauzeplekken:
Park van de Borg Ewsum
Oosterburen 1

Met de smartphone scannen en de locatie wordt weergegeven!

Oude poort in Middelstum

Borg Ewsum bij Middelstum

Van Delfzijl rijdt u nu naar Loppersum. De route loopt van Krewerd naar Oosterwijtwerd langs weilanden en velden over een fietspad met één rijstrook. In het dorpje Eenum kunt u in de gereformeerde kerk het goed bewaard gebleven orgel van Arp Schnitger bewonderen. In Zeerijp, het volgende dorpje, komt u in het 'AIP' (Archeologisch Informatiepunt) meer te weten over het ontstaan van de plaats. De Nederlandse kunstschilder Henk Helmantel heeft een museum ingericht in 'De Weem', een voormalige pastorie. Hier exposeert hij zijn werken, zoals stillevens en portretten.

In Middelstum loont het Borg Ewsum te bezoeken. Het theehuis nodigt uit voor een korte pauze Van april t/m oktober wordt er maandelijks een markt met regionale producten gehouden.
De route naar Onderdendam loopt over het jaagpad langs het kanaal. In het kleine plaatsje, dat deel uitmaakt van de gemeente Bedum, staan de fris geschilderde huisjes dicht langs de kanalen, in de schaduw van een grote molen. Verder is er nog een jachthaven met camping en camperplek. Een klein parkje nodigt uit tot een korte pauze.

Mooie huizen in Onderdendam

Laan naar Borg Ewsum

Borg Ewsum

Van de eens zo prachtige borg is alleen nog de massieve verdedigingstoren overgebleven. In het Koetshuis is een theehuis ondergebracht.
Oosterburen 1 | 99 91 NB Middelstum

't Hoeske van Thais Joaptje

Dit is het kleinste huisje in de provincie Groningen. In tegenstelling tot de indrukwekkende polderboerderijen van de rijke herenboeren is dit huisje een voorbeeld van hoe knechten en maagden vroeger woonden. Het huisje is te bezichtigen.
Kloosterweg 17 | 9998 XD Rottum

Museum Helmantel en De Weem

Naast stillevens, exposeert de kunstschilder Helmantel in zijn galerie in de oude pastorie 'De Weem' ook tal van schilderijen van het interieur van oude kerken, portretten en landschappen.
Abt Emopad 2 | 9922 PJ Westeremden
Tel. 0596 / 55 14 15
info@helmantel.nl | www.helmantel.nl

weerbestendig
scheurvast
Grenzeloze fietstochten in Duitsland en Nederland
op het formaat van een stuurtas
GPS-Tracks 1 : 50.000 – 480 km
voor registreerde gebruikers

te bestellen in de webshop op
www.dollard-route.de en Tel. +49 (0) 491/91969650

INFORMATIE-BOEKJE VOOR UW PLANNING

Naast de routegids van de 'Internationale Dollard Route' is er ook nog een informatieboekje met uitgebreide en nuttige informatie over onze fietsronde.
Onze fietsroute is ongeveer 300 km lang en loopt door het Rheiderland en de aangrenzende provincie Groningen. De route biedt de gelegenheid de uitgestrekte polderlandschappen van het Rheiderland in het uiterste noordwesten van Duitsland en de aangrenzende provincie Groningen per fiets te verkennen.

informatie onmiddellijk beschikbaar voor de planning van uw avontuurlijke tocht!

. . . met informatie over

- routekaarten
- eten en drinken
- overnachtingen
- camperplaatsen
- recreatieve mogelijkheden
- contactgegevens

Informatieboekje bestellen
Tel. +49 (0) 491 / 91 96 96 51
info@dollard-route.de
www.dollard-route.de.

INTERNATIONALE
Dollard Route

VVV Infopunt
Uithuizen - Boekhandel Venema
Blink 9 | 9981 AJ Uithuizen
Tel. 0595 / 433 171
info@topvangroningen.nl
www.eemsdelta.groningen.nl

VVV Warffum
Museum het Hoogeland
Schoolstraat 4 | 9989 AG Warffum
Tel. 0595 / 422 233
info@topvangroningen.nl
www.eemsdelta.groningen.nl

Mooie pauzeplekken:
Park bij de Menkemaborg
Menkemaweg 12

Met de smartphone scannen en de locatie wordt weergegeven!

Molen bij Onderendam

Menkemaborg

De route leidt naar Warffum over een brede weg die wordt omzoomd door bomen. Het openluchtmuseum geeft een indruk van het dorpsleven van meer dan een eeuw geleden. Zo staan er een smidse, een drukkerij en een burgerlijke woning. In Usquert, het volgende dorp, is het vroegere raadhuis van de architect Hendrik Berlage de moeite waard om te bekijken. Na een rit door een rustige en idyllische streek bereikt u Uithuizen, de belangrijkste plaats in de gemeente. Naast de talrijke winkels in het centrum is de Menkemaborg het hoogtepunt. Het waterslot werd in de 14e eeuw gebouwd en is ingericht zoals het ooit was in de 17e en 18e eeuw. De route gaat nu verder naar Uithuizermeeden.

In de plaatselijke winkels kunt u proviand inslaan. In het dorpje Roodeschool slaat u af naar de Klaas Wiersumweg, in noordelijke richting, naar Eemshaven. In deze bedrijvige plaats worden goederen overgeslagen, de schepen van de Meyer Werft leggen hier regelmatig aan en een gasstoomkrachtcentrale levert energie. Omdat vanuit Eemshaven ook de veerboten naar Borkum vertrekken, hebt u de mogelijkheid een oversteek te maken naar het enige eiland van Ostfriesland met een puur maritiem klimaat.

In het park bij de Menkemaborg

Kanaal bij Uithuizen

VEERVERBINDINGEN

van Eemshaven naar Borkum
Het hele jaar dagelijkse afvaarten
Afvaarttijden, prijzen en tickets via
Tel. +49(0)180 5180182 en www.ag-ems.de

Berlagehuis Usquert

Het raadhuis van de vroegere gemeente Usquert werd in 1930 ontworpen door de beroemde architect H. P. Berlage. Zowel het ontwerp van het exterieur en interieur en de inrichting van het monumentale gebouw zijn de moeite waard om te bekijken.
Torenstraat 10 | 9988 SP Usquert
Tel. 0595 / 43 59 20
info@berlagehuisusquert.nl
www.berlagehuisusquert.nl

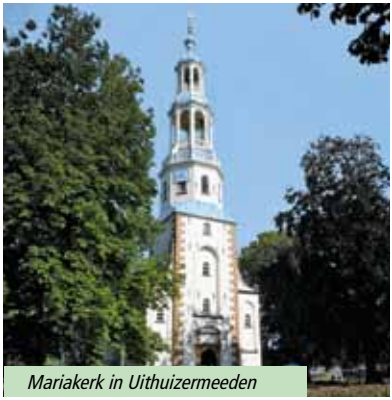

Mariakerk in Uithuizermeeden

Menkemaborg

De Menkemaborg is een volledig ingericht huis met een elegante tuin. Het geeft een beeld van het leven op een Groningse 'borg', in de 18e eeuw.
Menkemaweg 2 | 9981 CV Uithuizen
Tel. 0595 / 43 19 70
info@menkemaborg.nl | www.menkemaborg.nl

Openluchtmuseum Warffum

In de verschillende gebouwen kunt u zien hoe het landschap er 100 jaar geleden uitzag en hoe de mensen hier toen leefden en werkten.
Schoolstraat 4 | 9989 AG Warffum
Tel. 05 95 / 42 22 33
admin@hethoogeland.com
www.hethoogeland.com

Het Behouden Blik

In dit museum treft u een grote collectie blikken dozen en curiositeiten aan. De tentoonstelling biedt een kijkje in de keukens van de Nederlandse bevolking.
Hoofdstraat 99 | 9982 AC Uithuizermeeden
Tel. 0595 / 413999 | www.hetbehoudenblik.nl

Sluis en uitzichtpunt in Noordpolderzijl, de kleinste zeehaven van Nederland

De Oudheidkamer

Het museum toont wapens en wapenrustingen uit de tijd van de Nederlandse onafhankelijkheidsoorlog en daarnaast talrijke geweien, trofeeën en gebruiksvoorwerpen uit die tijd.
Stationsstraat 20 | 9982 HA Uithuizermeeden
Tel. 05 95 / 412 178

Mariakerk in Rottum

RAUF AUFS RAD!

BVA
Bielefelder Verlag

€ 14,95

€ 8,95

€ 8,95

€ 7,95

Erhältlich in den Tourist-Infos, im Buchhandel oder bestellen Sie direkt im Webshop:
www.fahrrad-buecher-karten.de

BVA Bielefelder Verlag
Tel. 0521/59 55 40
bestellung@bva-bielefeld.de

Fietsers op de dijk

INTERNATIONALE Dollard Route

Tourist-Information Borkum
Georg-Schütte-Platz 5
26757 Borkum
Tel.: +49 (0) 49 22 / 93 30
Info@borkum.de | www.borkum.de

Mooie pauzeplekken:
Promenade
Bürgermeister-Kieviet-Promenade, aan het strand

Met de smartphone scannen en de locatie wordt weergegeven!

Duinen met strandstoel

Uitzicht op het wereldnatuurerfgoed Waddenzee bij zonsondergang

U bereikt Borkum vanuit Emden en Eemshaven. Het is het meest westelijk gelegen en met 36 km² grootste eiland van Ostfriesland. Vanwege de nabijheid van de Golfstroom heeft het eiland het hele jaar door een zeeklimaat met aangename temperaturen. Het eiland biedt tal van mogelijkheden om te recreëren. Het 'Gezeitenland' biedt de meest uiteenlopende behandelingen, zoals zeewaterbaden, slibpakkingen en peelings met zeezout. De revitaliserende en weldadige behandelingen hebben een heilzame werking. Het 26 km lange zandstrand nodigt uit tot wandelen en baden. Er is zelfs een strand voor honden. Er zijn fietsroutes met een lengte van 130 km voor afwisselende tochten door boeiende duinlandschappen of door het natuurbeschermingsgebied 'Greune Stee'. Borkum ligt midden in het wereldnatuurerfgoed Waddenzee. Het informatiecentrum op het tot museumschip omgebouwde lichtschip 'Borkumriff' in de haven van Borkum geeft uitleg over de biotoop Waddenzee. Bovendien heeft het eiland het hele jaar door volop evenementen te bieden. Van sportevenementen, zoals het beachvolleybal-toernooi van de NVV, tot optredens van comedians en musici die de meest verschillende muziekrichtingen vertegenwoordigen. Diverse horecagelegenheden ronden af wat Borkum als vakantieoord heeft te bieden.

Musikpavillon

Historische stoomlok op het eiland

Bezienswaardigheden

Oude vuurtoren

De oude vuurtoren werd in 1576 gebouwd en heeft heel wat spannende wetenswaardigheden en verhalen te vertellen.
Wilhelm-Bakker-Straße | 26757 Borkum
Tel. +49 (0) 49 22 / 48 60
vorstand@heimatverein-borkum.de
www.heimatverein-borkum.de

Nieuwe vuurtoren

Met zijn hoogte van 60 meter biedt de nieuwe vuurtoren een uniek uitzicht over het hele eiland.
Strandstraße | 26757 Borkum
Tel. +49 (0) 49 22 / 77 99
info@borkum.de | www.borkum.de

Grote Kaap en Kleine Kaap of Westkaap

De bakens Grote kaap en Kleine Kaap (ook wel Westkaap) bevinden zich op het Westland en zijn voorzien van houten toptekens.

Dykhus

In het heemkundemuseum van Borkum komt u alles te weten over de geschiedenis van het eiland.
Roelof-Gerritz-Meyer-Str. 8 | 26757 Borkum
Tel. +49 (0) 49 22 / 555
inselmuseum-borkum@gmx.de
www.heimatverein-borkum.de

Strandleven

Nordsee Aquarium Borkum

De Noordzee geldt als een van de meest productieve zeeën ter wereld en iedere liter water bevat miljoenen organismen. Hoewel ze tot de drukst bevaren scheepvaartroutes hoort, is de Noordzee toch een bijzondere natuurlijke omgeving. De zee voor Borkum is een perfecte biotoop die qua diversiteit nauwelijks te overtreffen is met tal van soorten, van minuscule bacteriën en honderden soorten algen en vissen tot en met de grote zeezoogdieren.
Von-Frese-Straße 46 | 26757 Borkum
Tel. +49 (0) 49 22 / 933 744
www.nordsee-aquarium.de

CAP

met opgestikt logo

te bestellen in
de webshop op
www.dollard-route.de en
Tel. +49 (0) 491 / 91 96 96 50

€ 5,00

Nationaalpark-schip 'Borkumriff'

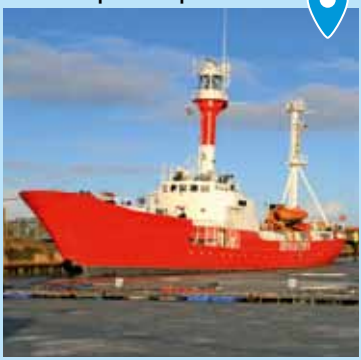

Ooit wees dit lichtschip andere schepen de vaarroute naar de Eems, tegenwoordig is het in gebruik als museumschip en informatiecentrum.

INTERNATIONALE
Dollard Route

Tourist-Info Emden
Bahnhofsplatz 11 +
Alter Markt 2a
26721 Emden
Tel.: +49 (0) 49 21 / 9 74 00
Fax: +49 (0) 49 21 / 9 74 09
www.emden-touristik.de
ti@emden-touristik.de

Mooie pauzeplekken:
Aan de zeesluis
Zum Südkai
Am Ratsdelft

Met de smartphone scannen en de locatie wordt weergegeven!

Dat Otto Huus

Raadhuis en Ostfriesisches Landesmuseum

Emden is het keerpunt in de Int. Dollard Route. Van hieruit kunt u met het passagiersschip 'Dollard' Ditzum of Delfzijl bereiken. In de wijk Petkum kunt u met de 'Kreisfähre' oversteken naar Ditzum en v.v. Ook de veren naar Borkum vetrekken vanuit de buitenhaven in Emden. Maar de meest westelijk gelegen havenstad van Duitsland is ook leuk om iets langer te blijven!

Alleen al de grote verscheidenheid van culturele voorzieningen maakt Emden tot een magneet. Zo toont het Landesmuseum de 'Emder Rüstkammer', een vertrek met wapenrustingen en historische wapens voor de aanval en verdediging. Voor kunstliefhebbers is er de 'Kunsthalle' waartoe Henri Nannen, hoofdredacteur van de Stern, het initiatief heeft genomen en waar op een oppervlakte van 2.000 m^2 interessante tentoonstellingen te zien zijn. Bovendien ontving Emden in 2014 als eerste de titel 'Reformatiestad van Europa' en viert in 2017 het jubileum van de Reformatie. Bij een havenplaats horen natuurlijk ook de relicten van de zee. Am Delft liggen de reddingsboot 'Georg Breusing', het lichtschip 'Deutsche Bucht' en de 'Heringslogger AE7' die kunnen worden bezichtigd. De 'Emder Matjestage' zijn het jaarlijkse culinaire hoogtepunt.

Havenpoort van 1653

Wapenkamer in het Landesmuseum

VEERVERBINDINGEN

Emden – Ditzum – Delfzijl

Passagiersschip „Dollard"

Mei + september
op woensdag en zaterdag*
van juni t/m augustus
op woensdag, vrijdag
zaterdag*

Afvaarttijden, prijzen en tickets via Tel. +49(0)491/91969650 en www.dollard-route.de

Emden-Knock** – Borkum – Ditzum

Passagiersschip
„Wappen von Borkum"

Mei t/m september
naar Borkum
op woensdag - zondag*
naar Ditzum op woensdag + donderdag*

Afvaarttijden en prijzen op
Tel. +49 (0) 491 / 91 96 96 50
en +49 (0) 180 5180182
en www.ag-ems.de/ausfluege

Tickets Tel. +49 (0) 0180 5180182 of zijn aan boord verkrijgbaar.

**De afmeerplaats Emden-Knock ligt ca. 17 km buiten het centrum van Emden.

Veerverbinding van Emden naar Borkum

Het hele jaar dagelijkse afvaarten.
Afvaarttijden, prijzen en tickets via Tel. +49 (0) 180 5180182 en op www.ag-ems.de

***Wijzigingen voorbehouden!**
Raadpleeg van tevoren de informatie over de afvaarten en het veerseizoen!

Kunsthalle Emden

De collectie van Henri Nannen en de donatie van Otto van de Loo met werken van de klassieke moderne en eigentijdse kunst.
Hinter dem Rahmen 13 | 26721 Emden
Tel. +49 (0) 49 21 / 97 50 50
kunsthalle@kunsthalle-emden.de
www.kunsthalle-emden.de

Reddingsboot „Georg Breusing"

In dit maritieme monument zijn de nautische inrichtingen, de machines en de onderkomens van de bemanning zeer bezienswaardig. De reddingsboot ligt afgemeerd Am Ratsdelft.

De scheve kerktoren van Suurhusen

Deze kerktoren is de scheefste toren ter wereld, nog schever dan de toren van Pisa en wordt vermeld in het Guinness Book of Records. Van 1 april t/m 31 oktober kan de kerk op afspraak worden bezichtigd. Meer informatie is verkrijgbaar bij de Tourist Info Emden.
Am schiefen Turm 39 | 26759 Hinte
www.emden-touristik.de

Ökowerk

Het milieucentrum 'Ökowerk' is een regionaal centrum voor milieueducatie voor kleine en grote ecologen en tuinliefhebbers.
Kaierweg 40a 7 | 26725 Emden
Tel. +49 (0) 49 21 / 95 40 23
info@oekowerk-emden.de
www.oekowerk-emden.de

Johannes a Lasco Bibliotheek

De oudste bibliotheek van Ostfriesland werd in 1559 gesticht door de gereformeerde gemeente en herbergt een waardevolle collectie historische boeken. Kirchstr. 22 | 26721 Emden
Tel. +49 (0) 49 21 / 91 50 0
lasco@jalb.de | www.jalb.de

Lichtschip Deutsche Bucht

Het schip biedt tegenwoordig onderdak aan een museum voor scheepvaarthistorie. Heel bijzonder is de oudste bewaard gebleven motorinstallatie voor lichtschepen. Ratsdelft | 26721 Emden
Tel. +49 (0) 49 21 / 23 28 5
info@amrumbank.de | www.amrumbank.de

Bunkermuseum

Het Bunkermuseum in Emden toont op meerdere verdiepingen de geschiedenis van de stad ten tijde van het nationaalsocialisme. Het museum is gehuisvest in een echte bunker uit de Tweede Wereldoorlog. In de ruimten zijn verschillende relicten uit die tijd te zien. Het museum is geopend van mei t/m oktober. Holzsägerstr. 6 | 26721 Emden
Tel. +49 (0) 49 21 / 32 22 5
info@bunkermuseum.de | www.bunkermuseum.de

Dat Otto Huus

Emden heeft een heel huis gewijd aan de beroemdste komediant van Duitsland: Otto Waalkes. Een museum om te lachen!
Große Str. 1 | 26721 Emden
Tel. +49 (0) 49 21 / 22121
datottohuus@ottifant.de | www.ottifant.de

Ostfriesisches Landesmuseum

Het museum toont ruim 50.000 items over de geschiedenis van Emden en Ostfriesland.
Brückstr. 1 | 26725 Emden
Tel. +49 (0) 49 21 / 872058
landesmuseum@emden.de
www.landesmuseum-emden.de

PIN / SPELDJE
met het logo van de route
Te bestellen in de webshop op www.dollard-route.de op het Tel. +49 (0) 491-91969650
€ 1,50

AG EMS

... und der Urlaub beginnt!

Insel Borkum

...per Rad entdecken

Wer neben dem reizvollen Festland einmal Inselluft schnuppern möchte, fährt mit dem Ausflugsschiff MS „Wappen von Borkum“ oder mit der Fähre zur Insel Borkum und genießt dort das „Fietsen“ auf 130 km.

Schiffsausflüge ab Delfzijl

mit MS „Wappen von Borkum“

von Mitte Mai bis Mitte September

Tickets an Bord erhältlich

Tagesausflüge ab Eemshaven

mit MS „Münsterland“

täglich in der Saison um 10.15 Uhr hin und um 17.40 Uhr ab Borkum-Bahnhof zurück

Tickets & Service

01805/180 182

14 ct/min. a. d. dt. Festnetz; Mobil max. 42 ct/min

www.ag-ems.de

INTERNATIONALE
Dollard Route

Tourist-Information
Ditzum / Jemgum
Am Hafen 1
26844 Ditzum
Tel. +49 (0) 49 02 / 91 20 00
vved.ditzum@ewetel.net
www.ditzum-touristik.de

Mooie pauzeplekken:
De haven van Ditzum
Am Hafen 1

Met de smartphone scannen en de locatie wordt weergegeven!

Kotters in de haven van Ditzum

FGS Dollard en pont voor Ditzum

Met ons passagiersschip 'Dollard' kunt u vanuit Delfzijl of Emden het enige vissersdorp aan de Ems bereiken: Ditzum. Van hier uit vertrekken de garnalenkotters naar de visgronden. Een aantal gezinnen leeft nog steeds van de visserij. Naast de kerk en de molen is er nog de 'Karktillke', een schilderachtige houten brug over het Sieltief, de moeite waard. Er zijn een aantal restaurants die met hun specialiteiten, zoals vers gevangen garnalen en andere regionale producten, voor inwendige mens zorgen.

De route gaat in westelijke richting via Pogum verder naar Dyksterhusen voor een laatste blik op de Dollard. Hier voert een weg naar het vroegere aardgasbooreiland in de Dollard dat een prachtig uitzicht biedt over de zeearm. In Ditzumerhammrich, het volgende dorpje, passeert u de molen Wynhamsterkolk en daarmee ook het officieel laagste punt van Nedersaksen (2,50 m onder NAP). U rijdt door de geestgronden naar Hatzum, waar het loont het kleine kruiskerkje met de prachtige doopsteen te bezichtigen. De Dollard Route brengt u terug naar de dijk om zuidwaarts te rijden naar Jemgum. De toren van de kruiskerk en de standerdmolen bepalen het beeld van Jemgum.

Schapen op de dijk

Pauze aan de Ems

VEERVERBINDINGEN

Ditzum – Emden – Delfzijl

Passagiersschip „Dollard"

Mei + september
woensdag en zaterdag *
van juni t/m augustus
woensdag, vrijdag
zaterdag*

Afvaarttijden, prijzen en tickets via Tel. +49(0)491/91969650 en www.dollard-route.de

Ditzum (über Emden-Knock) – Borkum

Passagiersschip „Wappen von Borkum"

Mei t/m september
woensdag en donderdag*

Afvaarttijden en prijzen
Tel. +49 (0) 491/ 91969650
en +49 (0) 180 5180182
en www.ag-ems.de/ausfluege
Tickets Tel. +49 (0) 0180 5180182 of zijn aan boord verkrijgbaar.

Ditzum naar Petkum

De pont vaart dagelijks om het uur. Emden is bereikbaar vanuit Petkum.
Vaarseizoen, afvaarttijden en prijzen
Tel. +49 (0) 491/ 91 96 96 50
en +49 (0) 173 9305457

Alternatieve route

Op de dagen dat de pont niet vaart, of wanneer de vaarten volgeboekt zijn, kunt vanuit Ditzum om de Dollard heen rijden via onze alternatieve route. De afstand van Ditzum naar Delfzijl is ongeveer 50 km.

***Wijzigingen voorbehouden!**
Raadpleeg van tevoren de informatie over de afvaarten en het veerseizoen!

Booreiland bij Dyksterhusen

Hier ligt een uitzichtplatform dat anders is dan alle andere. Het is een vroeger booreiland dat vlakbij bij het wad van de Dollard ligt. Hier hebt u een uitstekend zicht op de wadvogels.
Wattweg | 26844 Jemgum-Dyksterhusen

Molen Ditzum

De molen uit 1769 kan in de weekenden in de namiddag worden bezichtigd. Er kunnen ook rondleidingen worden geboekt.
26844 Jemgum – Ditzum
Tel. +49 (0) 49 02 / 462 | www.muehleditzum.de

Buddelschiffmuseum

Op een oppervlakte van 100 m² toont het Buddelschiffmuseum 600 scheepjes in flessen en is daarmee het grootste museum van Duitsland in zijn soort. Te zien zijn stoomschepen, viskotters en zeilschepen.
Pogumer Straße 1 | 26844 Jemgum – Ditzum
Tel. +49 (0) 49 02 / 566 | info@mez-ditzum.de
www.buddelschiff-ditzum.de

Milch- und Molkereimuseum

In het museum voor melk- en zuivelproducten treft u talrijke tentoonstellingsstukken en teksten aan over de geschiedenis en ontwikkeling van de zuivelproductie in het Rheiderland. Er staat ook een 'melkbaar' model van een koe dat kan worden gevuld met de meest uiteenlopende dranken.
Marktstraße 14 | 26844 Jemgum
Tel. +49 (0) 176 755 62 937
info@molkereimuseum.de

Manchmal liegt das Beste in der Tiefe.

Der unterirdische Erdgasspeicher bei Jemgum

Vor den Toren Jemgums liegt einer der modernsten Erdgasspeicher Europas. Erdgasspeicher stehen für Versorgungssicherheit. In Niedrigverbrauchzeiten wie den Sommermonaten, können überschüssige Mengen Erdgas aufgenommen werden. In kalten Wintermonaten kommt es zu Spitzenverbräuchen, für die schnell zusätzliche Erdgasmengen bereitgestellt werden können. EWE leistet mit seinem unterirdischen Erdgasspeicher in Jemgum einen wichtigen Beitrag, dass Europa auch in Zeiten großer Nachfrage keine Engpässe fürchten muss. Denn manchmal liegt das Beste in der Tiefe.

EWE

www.ewe-gasspeicher.de

Gültig vom
8.04. bis 5.11.2017
an allen Wochenenden,
Brücken- und Feiertagen.
Schon ab 19,- Euro für
zwei Personen und
zwei Fahrräder.*

EMSLAND-TOUREN-TICKET
Reisen Sie mit Bahn, Bus und Fahrrad durch das Emsland!

Mit dem günstigen Kombi-Tagesticket können die RE-Züge der WestfalenBahn zwischen Emden Außenhafen und Rheine sowie die Fahrradbusse (RADexpress) im Landkreis Emsland und die Fietsenbusse der Grafschaft Bentheim zwischen Lingen und Nordhorn genutzt werden.

* Zuzüglich 5,- Euro für jeden weiteren Mitfahrer bis max. 5 Personen. Das Ticket ist an allen Fahrkartenautomaten und Verkaufsstellen der WestfalenBahn, in den RADexpress-Bussen und unter www.westfalenbahn.de erhältlich.

Westfalen Bahn

Klimaschutz fängt bei der Anreise an! Jetzt mitmachen!

www.myclimate.de

myclimate
shape our future

WIJ STELLEN UW

FIETSVAKANTIE op maat SAMEN!

- Wij boeken uw fietstocht wanneer het u uitkomt!
- De etappes worden in nauw overleg met u gepland!
- De bagage wordt van hotel naar hotel gebracht!
- Wij boeken alle tickets voor de Dollard Route voor u!

Grenzeloze fietstochten

FIETSTOCHTEN ook met overnachtingen op Borkum!

Wij adviseren u graag telefonisch op het nummer +49 (0) 4 91 / 91 96 96 41 en via info@dollard-route.de.
Op www.dollard-route.de vindt u een paar voorbeelden.

EMS ACHSE
Jobmotor Nordwest

~~sollte~~
~~könnte~~
~~hätte~~
~~würde~~
~~vielleicht~~

Wenn nicht jetzt, wann dann?

Finde jetzt Deinen Traumjob und mache die Ems-Achse zu Deiner Heimat! **www.jobachse.de**